

advies
aan b&w

Sector	: Inwoners	Openbaar: ☒
Afdeling	: Onderwijs, Cultuur, Sport en Welzijn	Niet openbaar: ☐
Zaaknummer(s) ingekomen stuk(ken)	:	Kabinet: ☐
Behandelend medewerk(st)er:	Ümügül Tasim-Mustafa Tel.: (0495) 57 58 98	
Portefeuillehouder(s)	: H.A. Litjens	Nummer B&W-advies: BW-008973

ONDERWERP

Wet taaleis Participatiewet

ADVIES

1. De Beleidsregel taaleis gemeente Weert 2016 vast te stellen.
2. Bij de bestaande taaltoets(en) van het ROC Gilde Opleidingen aan te sluiten om de taalvaardigheid van een bijstandsgerechtigde te meten.
3. De uitvoering van de toets(en) neer te leggen bij ROC Gilde Opleidingen tot medio juli 2016 en hiermee de docenten van het ROC Gilde Opleidingen aan te wijzen als beoordelaars van de taaltoets(en).
4. De formatie van het team Activering en Werk uit te breiden voor 1 jaar met 1 fte voor de uitvoering van de nieuwe wettelijke taken in het kader van de Wet taaleis (0,67 fte) en de extra werkzaamheden m.b.t. de huisvesting van statushouders (0,33 fte).
5. De lasten daarvan ad. € 83.000, - te dekken uit de voorziening inburgering nieuwkomers.

TOELICHTING

Relatie met vorig voorstel:
Niet van toepassing

Algemeen:

Op 1 januari 2016 treedt het wetsvoorstel Wet taaleis Participatiewet in werking. Vanaf deze datum zullen nieuwe aanvragers van een bijstandsuitkering moeten voldoen aan de taaleis. Per 1 juli 2016 moet ook het zittende uitkeringsbestand aan deze eis gaan voldoen. Met de Wet taaleis worden de voorwaarden waaraan men moet voldoen om een bijstandsuitkering te krijgen uitgebreid: het gaat om de beheersing van de Nederlandse taal op referentieniveau 1F (het niveau dat leerlingen aan het einde van groep 8 van de

Weert, 18 november 2015 De directeur,	S		B	W	W	W	W
				HL	FvE	PS	GG
	akkoord						
		bespreken					
Behandeling uiterlijk in college van 24 november 2015							

In te vullen door het B&W secretariaat:

- Akkoord
 Akkoord met tekstuele aanpassing door portefeuillehouder
 Anders, nl.:

- Niet akkoord
 Gewijzigde versie

- A-stuk
 B-stuk
 C-stuk

Beslissing d.d.:

20-11-'15

Nummer:

7

De secretaris

Totaal aantal pagina's: 4
Pagina 1

basisschool moeten beheersen). Het gaat om de onderdelen spreek-, luister-, schrijf-, lees- en gespreksvaardigheid. De gedachte hierachter is dat wanneer bijstandsgerechtigden nog beter de Nederlandse taal spreken en schrijven, ze sneller aan een baan komen.

Tot de doelgroep van Wet taaleis behoort de bijstandsgerechtigde die:

- niet gedurende 8 jaar Nederlandstalig onderwijs heeft gevolgd;
- geen diploma inburgering kan overleggen;
- geen ander document kan overleggen waaruit blijkt dat hij de Nederlandse taal op minimaal het referentieniveau 1F (A2) beheerst.

Argumenten:

1.1 De beleidsregel taaleis is noodzakelijk voor invulling gemeentelijk beleid

Het college komt een beleidsvrijheid toe bij een aantal onderdelen van de wet. Het gaat om de beleidsvrijheid o.a. bij:

- het kiezen of ontwikkelen van een geschikte taaltoets;
 - het wel of niet aanbieden van een taal cursus;
 - de beoordeling van de voortgang van de inspanningen van een belanghebbende.
- Daarvoor wordt deze beleidsregel vastgesteld. De beleidsregel is regionaal opgesteld.

2.1 De bestaande toetsen van Gilde Opleidingen voldoen aan de wettelijke eisen

Gemeenten moeten bijstandsgerechtigden toetsen, wanneer zij geen bewijsmateriaal van hun taalniveau kunnen overhandigen. Gemeenten zijn vrij in het kiezen of ontwikkelen van een geschikte taaltoets. Een voorwaarde is dat de taaltoets aan de criteria uit het Besluit taaltoets Participatiewet moet voldoen (stb.2015, 195). De taaltoets(en) die door het ROC Gilde Opleidingen worden gebruikt voldoen aan deze criteria.

3.1 De docenten van het ROC Gilde Opleidingen voldoen aan de kwalificatievereisten

Het resultaat van de toets dient beoordeeld te worden door een persoon die door het college is aangewezen. De beoordelaar van de toets moet beschikken over een didactische kwalificatie op het gebied van Nederlands taalonderwijs op ten minste Hoger beroepsonderwijsniveau of een didactische kwalificatie op het gebied van Nederlands taalonderwijs verkregen van een onderwijsinstelling die is erkend door het Ministerie van OCW. De docenten van het Gilde Opleidingen voldoen aan de kwalificatievereisten.

4.1 De huidige formatie is te krap om de nieuwe wettelijke taken uit te voeren

De Wet taaleis dient geheel te worden uitgevoerd door gemeenten. De uitvoering van de wet brengt extra kosten, tijd en expertise met zich mee. Zoals boven vermeld geldt de taaleis niet alleen voor nieuwe bijstandsaanvragers, maar ook voor degenen die al algemene bijstand ontvangen. De consultants Activering en Werk (A&W) dienen een aantal nieuwe taken uit te voeren. Daarnaast zal het 'zittend bestand' in 2016 gescreend moeten worden. Deze taken kunnen niet opgevangen worden met de huidige formatie van het team A&W. Om een zo zorgvuldig mogelijk inschatting te maken van de tijdbesteding is per activiteit een raming gemaakt van de te besteden tijd (zie bijlage Proces uitvoering Wet taaleis). De uitvoering van deze taken vergt in 2016 gemiddeld 24 uur per week.

Daarnaast voert het team A&W een aantal taken uit in het kader van de Huisvestingswet. Gemeenten zijn op basis van deze wet verplicht statushouders te huisvesten. Vanaf begin 2014 hebben gemeenten met steeds hogere taakstellingen te maken. De gemeente Weert heeft in 2016 een taakstelling van 124. In 2015 waren dat 84. Voor het uitvoeren van deze taak krijgen gemeenten geen budget, deze taak moet uitgevoerd worden binnen de reguliere formatie. Werkzaamheden met betrekking tot het uitvoeren van de taakstelling zijn:

- contactpersoon tussen COA en Woningcorporatie;
- diverse activiteiten met betrekking tot de woningtoewijzing;
- contactpersoon Vluchtelingenwerk;
- plaatsingscontrole;

- controle GBA m.b.t. gezinshereniging;
- controle rapportage COA;
- administratie m.b.t. aanvraag Regeling Maatschappelijke Begeleiding Asielgerechtigdenvergoeding (RMVB).

Op basis van de opgedane ervaringen en de aantallen vergt de uitvoering van deze taak gemiddeld 12 uur per week. In totaal is een uitbreiding van de capaciteit bij het team A&W met 1 fte noodzakelijk.

5.1 De kosten worden gedekt uit de voorziening inburgering nieuwkomers

De voorziening inburgering nieuwkomers is een geormerkte voorziening die ingezet kan worden voor bovengenoemde activiteiten. In de voorziening inburgering nieuwkomers zit voldoende financiële ruimte om de kosten te dekken. Na onttrekking van € 83.000, - resteert nog een bedrag van € 712.407, -.

Kanttekeningen:

2.1 De uitvoering van de toets wordt mogelijk neergelegd bij een nieuwe aanbieder volwasseneneducatie en/of de consultants A&W

Het ROC Gilde Opleidingen heeft besloten om te stoppen met het verzorgen van educatieopleidingen met ingang van medio juli 2016. Er zal een regionale aanbesteding volwasseneneducatie of subsidiering van aanbieders plaats moeten vinden. Mogelijk kan de uitvoering van de toets neergelegd worden bij een nieuwe (formele) aanbieder. Indien dit niet het geval is, zal onderzocht worden of een aantal consultants gekwalificeerd kunnen worden om de toets af te kunnen nemen.

2.2 De kosten voor de gemeente kunnen verder oplopen

Indien er vanuit de educatiemiddelen geen mogelijkheden (meer) of andere geschikte alternatieven voorhanden zijn, dan kunnen de kosten voor de gemeente oplopen. Voor de kwalificering van de consultants, het inkopen van gevalideerde toetsen en de financiering van taalonderwijs kan beroep worden gedaan op het Participatiebudget. Het Participatiebudget is echter de afgelopen jaren fors gekrompen en neemt ook komend jaar nog verder af.

JURIDISCHE GEVOLGEN (o.a. FATALE TERMIJNEN/HANDHAVING)

Na vaststelling van de beleidsregel taaleis vindt publicatie plaats.

FINANCIËLE EN PERSONELE GEVOLGEN

Gemeenten ontvangen van het Rijk beperkte middelen voor de uitvoering van de Wet taaleis. De minister stelt landelijk € 5 miljoen structureel beschikbaar voor de uitvoeringskosten van de wet. De omvang van het budget 2016 voor de gemeente Weert is € 6.568, - .

De kosten van de toetsen die door het ROC Gilde Opleidingen afgenomen worden en het taalonderwijs kunnen gedekt worden vanuit het educatiebudget. Indien dit budget niet toereikend blijkt te zijn, dan zullen de kosten gedekt worden uit het uitvoeringsbudget Wet taaleis en/of Participatiebudget.

De formatie-uitbreiding met 1fte kost op jaarbasis € 83.000, -. Deze kosten kunnen ten laste worden gebracht van de voorziening inburgering nieuwkomers. Hierin zit nog voldoende financiële ruimte.

Begrotingspost: V1025

Beschikbaar bedrag: € 795.407, -

COMMUNICATIE/PARTICIPATIE

Met de gemeenten in Midden-Limburg heeft uitgebreid overleg plaatsgevonden over de uitvoering van de Wet taaleis. Dit voorstel is het resultaat van deze samenwerking.

Het Cliëntenplatform Minima (CPM) is tijdens een vergadering op de hoogte gebracht van de beleidsregel en het uitvoeringsproces. Op 18 november 2015 heeft het CPM een schriftelijk positief advies uitgebracht. Het advies is ter informatie bijgevoegd.

Na besluitvorming zal de beleidsregel op de gebruikelijke wijze bekendgemaakt en gepubliceerd.

Voor wie is dit advies van belang?:

- ❖ Inwoners van Weert
- ❖ Organisaties/Instellingen
- ❖ Raadsleden

Nadere specificatie:

De voorlichting aan de ketenpartners en de uitkeringsgerechtigden is inmiddels gestart.

Geadviseerd wordt de volgende communicatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ TILS-lijst

Nadere specificatie:

De Raad wordt geïnformeerd door middel van de TILS-lijst.

Geadviseerd wordt de volgende participatie-instrumenten te gebruiken:

- ❖ Niet van toepassing

OVERLEG GEVOERD MET

Intern:

Ton Weekers, hoofd afdeling OCSW
 Kees Joosten, hoofd afdeling WIZ
 Margot van den Broeke, teamleider WMO en Inkomen
 Frank van Beeck, Beleidscoördinator afdeling OCSW
 Marianne van de Ven, senior beleidsadviseur OCSW
 Mia Aerds, beleidsadviseur financiën

Extern:

Beleidsadviseurs regiogemeenten
 CPM
 ROC Gilde Opleidingen

BIJLAGEN

Openbaar:

Beleidsregel taaleis gemeente Weert 2016
 Proces uitvoering Wet taaleis
 Advies CPM

Niet-openbaar:

Niet van toepassing

Beleidsregel taaleis gemeente Weert 2016

De plicht tot het voldoen aan de Wet taaleis Participatiewet

De wetgever legt in beginsel aan iedere bijstandsaanvrager en bijstandsgerechtigde de plicht op om te voldoen aan de Wet taaleis Participatiewet (Staatsblad 2015, 136). Dit geldt voor iedere bijstandsaanvrager en bijstandsgerechtigde die de pensioengerechtigde leeftijd nog niet heeft bereikt en die een arbeids- en re-integratieverplichting heeft. De plicht bestaat uit het beheersen van de Nederlandse taal op minimaal referentieniveau 1F (A2).

Artikel 1. Keuze taaltoets

1. Voor Nederlandstalige bijstandsgerechtigden, die de gevraagde bewijsstukken niet kunnen overleggen, zet het college de Taalmeter in als eerste screeningsinstrument om een indicatie van het taalniveau van de belanghebbende te krijgen.
2. Indien uit de Taalmeter blijkt dat de belanghebbende de Nederlandse taal onder het referentieniveau 1F presteert, zet het college de taaltoets in.
3. Het college maakt voor de mondelinge en schriftelijke onderdelen van de taaltoets gebruik van de bestaande gevalideerde toetsen die zien op referentieniveau 1F of toetsen inzake vaardigheden Nederlandse taal die zijn ontwikkeld ter voorbereiding op of ter ondersteuning bij het inburgeringsexamen.

Artikel 2. Taaltoets

1. Het college neemt de taaltoets af als de belanghebbende geen bewijsstukken kan overleggen waaruit blijkt dat hij de taal op niveau 1F beheerst. Dit is het geval indien hij:
 - a. niet gedurende 8 jaar Nederlandstalig onderwijs heeft gevolgd;
 - b. geen inburgeringsdiploma kan overleggen;
 - c. geen ander document kan overleggen waaruit blijkt dat hij de taal op niveau 1F beheerst; of
 - d. onvoldoende scoort bij de eerste screening.
2. Als bewijsstukken waaruit blijkt dat een belanghebbende kan aantonen dat hij over het taalniveau 1F beschikt wordt in ieder geval gezien:
 - a. een diploma of een inschrijvingsbewijs van een Nederlandstalige middelbare school in Nederland, de Nederlandse Antillen, Suriname of België;
 - b. rapporten tot en met groep 8 van de basisschool of lagere school klas 6 in Nederland, waarbij een voldoende voor het vak Nederlandse taal is behaald;
 - c. een diploma van een MBO-, HBO- of universitaire Nederlandstalige opleiding in Nederland, de Nederlandse Antillen, Suriname of België;
 - d. een diploma van een opleiding Nederlands in het buitenland;
 - e. het certificaat op grond van de Wet Inburgering Nieuwkomers (WIN) alsmede de verklaring van het regionaal opleidingscentrum (ROC) op grond waarvan dat certificaat is afgegeven, indien uit die verklaring blijkt dat voor het onderdeel Nederlands als tweede taal ten minste niveau 2 van de eindtermen Referentiekader Nederlands als Tweede Taal is behaald (artikel 2.4 lid 1 Besluit Inburgering);
 - f. het certificaat voor oudkomers, zoals bedoeld in de Regeling certificaat inburgering oudkomers, indien uit de vermelding daarop blijkt dat ten minste het NT2-niveau 2 voor de onderdelen Luisteren, Spreken, Lezen en Schrijven is behaald (artikel 2.3 lid 1 onderdeel i Besluit inburgering);
 - g. diploma staatsexamen NT2;
 - h. certificaat Nederlandse Naturalisatietoets van een in Bonaire, Sint Eustatius, Saba, Aruba, Curaçao of Sint Maarten gevestigde erkende instantie.
3. Er wordt geen toets afgenomen indien de belanghebbende:
 - a. ontheven is van de inburgeringsplicht op grond van onvoldoende leervermogen na aantoonbare inspanning;
 - b. volledig en duurzaam arbeidsongeschikt is;
 - c. aantoonbaar niet over leervermogen beschikt; of

- d. bezig is met zijn inburgeringstraject in het kader van de Wet inburgering 2013.
- 4. De toets moet worden afgenomen:
 - a. bij de aanvraag voor bijstand indien de belanghebbende de gevraagde bewijsstukken niet kan overleggen;
 - b. voordat een maatregel wordt doorgevoerd in het geval belanghebbende weigert inspanningen te verrichten om de taal te leren dan wel onvoldoende voortgang toont.

Artikel 3. Toetsingswijze en beoordeling taaltoets

1. Het college kan de toets individueel of groepsgewijs afnemen.
2. De uitkomst van de toets wordt beoordeeld aan de hand van de beoordelingschaal die bij die taaltoets hoort.

Artikel 4. Taalcursussen en leertrajecten

1. Het is de verantwoordelijkheid van de belanghebbende om zijn taalniveau te verbeteren om te voldoen aan de Wet taaleis.
2. Het college kan de belanghebbende verplichten gebruik te maken van een door het college aangewezen algemene voorziening gericht op taalverbetering. Onder algemene voorziening valt in ieder geval:
 - a. volwasseneneducatie in het kader van de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB);
 - a. wijklessen;
 - b. taallessen bij de Volksuniversiteit Midden-Limburg;
 - c. taallessen bij bibliocenter, vrijwilligersorganisaties en vluchtelingenwerk.
3. Indien belanghebbende vanwege dringende redenen geen gebruik kan maken van de in het tweede lid genoemde mogelijkheden kan het college een maatwerkvoorziening inzetten.

Artikel 5. Beoordelen voortgang

1. Indien belanghebbende een taalcursus volgt bij een instelling of organisatie kan het college de onderstaande instrumenten (in combinatie) hanteren om de voortgang van de inspanning van de belanghebbende te beoordelen:
 - a. presentielijsten;
 - b. voortgangsrapportage;
 - c. indrukken van de leerkracht/cursusleider; en/of
 - d. (voortgangs)toets.
2. Indien belanghebbende niet bij een instelling of organisatie aan de verbetering van zijn of haar taalbeheersing werkt, kan de voortgang individueel beoordeeld worden door middel van:
 - a. reguliere gesprekken met de consulent/klantmanager die op basis van het gesprek toetst of belanghebbende voldoende inspanningen verricht;
 - b. portfolio;
 - c. inzet van Taalmeter of (voortgangs)toets.

Artikel 6. Inwerkingtreding en citeertitel

1. Deze beleidsregel treedt in werking op 1 januari 2016.
2. Deze beleidsregel wordt aangehaald als "Beleidsregel taaleis gemeente Weert 2016".

Aldus vastgesteld door Burgemeester en Wethouders van Weert d.d. 24 november 2015.

De secretaris,

De burgemeester,

Bijlage: Proces uitvoering Wet Taaleis

Nieuwe klanten (vanaf 1-1-2016)	Tijd:	Bestaande klanten (vanaf 1-7-2016)	Tijd:
<p>1. <u>Aantonen kennis Nederlandse taal</u> Maakt onderdeel uit van aanvraag/intakegesprek.</p> <p>Ondertekening toestemmingsverklaring inzien Suwinet.</p> <p>Aanvrager heeft de gewenste documenten overlegt en voldoet hiermee aan de taaleis.</p> <p>Rapporteren en verzenden kennisgeving/beschikking voldoet aan Wet taaleis.</p>	30 min.	<p>1. <u>Aantonen kennis Nederlandse taal</u> Bestand filteren op basis van reeds bestaande gegevens:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Inburgeraars • Reeds geregistreerde taalniveau • Volledig ontheven van de arbeidsplicht <p>Resterende groep aanschrijven, opvragen van gegevens en toestemmingsverklaring inzien Suwinet bijvoegen.</p> <p>Bewaking terugzenden en 1^e screening.</p> <p>Belanghebbende heeft de gewenste documenten overlegt en voldoet hiermee aan de taaleis.</p> <p>Rapporteren en verzenden kennisgeving/beschikking voldoet aan Wet taaleis.</p>	90 min.
<p>2. <u>Aanvrager beschikt niet over de genoemde documenten</u></p> <p>Inzetten Taalmeter (alleen bij Nederlandstalige klanten).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toets afnemen als resultaat taalmeter onvoldoende is. • Toets afnemen bij anderstaligen. <p><i>Voldoet alsnog aan de Wet taaleis.</i> Rapporteren en verzenden kennisgeving/beschikking voldoet aan de Wet taaleis.</p> <p><i>Voldoet niet aan de Wet taaleis</i> Opstellen taalplan/plan van aanpak, rapporteren en beschikken voldoet niet aan de Wet taaleis .</p> <p>Belanghebbende dient binnen een maand na de kennisgeving te verklaren dat hij gaat starten met een leertraject. Doet belanghebbende dit niet dan volgt een maatregelbeoordeling.</p>	150 min.	<p>2. <u>Belanghebbende beschikt niet over de genoemde documenten</u></p> <p>Inzetten Taalmeter (alleen bij Nederlandstalige klanten).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Toets afnemen als resultaat taalmeter onvoldoende is. • Toets afnemen bij anderstaligen. <p><i>Voldoet alsnog aan de Wet taaleis.</i> Rapporteren en verzenden kennisgeving/beschikking voldoet aan de Wet taaleis.</p> <p><i>Voldoet niet aan de Wet taaleis</i> Opstellen taalplan/plan van aanpak, rapporteren en beschikken voldoet niet aan de Wet taaleis.</p> <p>Belanghebbende dient binnen een maand na de kennisgeving te verklaren dat hij gaat starten met een leertraject. Doet belanghebbende dit niet dan volgt een maatregelbeoordeling.</p>	150 min.
<p>3. <u>Beoordelen voortgang</u></p> <p>De voortgang wordt in principe telkens om de 6 maanden beoordeeld. Indien belanghebbende zich niet voldoende heeft ingespannen volgt een maatregelbeoordeling.</p>	90 min.	<p>3. <u>Beoordelen voortgang</u></p> <p>De voortgang wordt in principe telkens om de 6 maanden beoordeeld. Indien belanghebbende zich niet voldoende heeft ingespannen volgt een maatregelbeoordeling.</p>	90 min.
<p>4. <u>Afhandelen eventuele bezwaarschriften</u></p>	240 min.	<p>4. <u>Afhandelen eventuele bezwaarschriften</u></p>	240 min.

Vorbereidende werkzaamheden:

1. Documenten/brieven maken
2. Proces Wet taaleis beschrijven
3. Klantvolgsysteem aanpassen
4. Communicatie
5. Werkinstructies en casuïstiek gebruiken om feeling te krijgen met de materie
6. Schulinc richtlijnen toevoegen/aanpassen
7. Maatregelbeoordeling

Cliënten Platform Minima Weert

Gemeente Weert
De heer Zweyppfenning,
Postbus 950
6000 AZ Weert

Weert, 10 november 2015

Onderwerp: advies beleidsregel Taaleis

Geachte heer Zweyppfenning,

In uw e-mail van woensdag 4 november 2015 heeft u het CPM verzocht binnen 14 dagen een advies uit te brengen over de voorgestelde beleidsregel Taaleis.

Uw verzoek is in de vergadering van het CPM van dinsdag 10 november 2015 besproken. Mevrouw U. Tasim en u hebben de beleidsregel tijdens deze bijeenkomst mondeling toegelicht.

Na intern overleg gaat het CPM akkoord met de beleidsregel zoals die door u is voorgesteld. Mede omdat deze beleidsregel tot stand gekomen is op basis van regionaal overleg.

Wij vertrouwen erop u hiermede ons advies tijdig ter kennis te hebben gebracht.

Met vriendelijke groet,
Namens het CPM,

J.H.W.H. Smeets, voorzitter